

מסכת ראש השנה דף כ"ז. – כ"ט: מבחן ע"פ בקיאות תשס"ח

שאלות מובילות:

- 1) כמה דינים בהלכות השופר עצמו למדנו?
- (א) שופר שנסדק
 - (ב) שברי שופרות
 - (ג) ניקב וסתמו כשעיב התקיעה.
 - (ד) ציפהו זהב במקום הנחת הפה.
 - (ה) ציפהו זהב מבפנים.
 - (ו) ציפהו זהב מבחוץ כשהשתנה קולו.
 - (ז) נתן שופר בתוך שופר ושומע קול חיצון. (אולי זה לא פסול בשופר עצמו.)
 - (ח) הפכו ותקע בו (2 סוגים)
 - (ט) הוסיף עליו כל שהוא.
 - (י) שופר שאין בו שיעור.
 - (יא) שופר של עולה (מח' אמוראים)
 - (יב) שופר של שלמים (ב')
 - (יג) שופר של ע"ז.
 - (יד) שופר של עיר הנידחת.
- 2) כמה דינים בהלכות תקיעת שופר למדנו בסוגיה?
- (א) התוקע לבור או דות.
 - (ב) כוונה לשמוע קול שופר.
 - (ג) כוונה להשמיע קול שופר.
 - (ד) שופר בתוך שופר. (עיין לעיל)
 - (ה) זמן חיוב התקיעות.
 - (ו) המודר הנאה מחבירו.
 - (ז) מודר הנאה משופר.
 - (ח) שיעור התקיעות.
- 3) סיבות לפסול שופרות?
- (א) שופר אחד ולא שני שופרות. (גם שופר בתוך שופר, וגם סתימת החור.)
 - (ב) אין זה נקרא שופר.
 - (ג) דרך העברה.
 - (ד) שיעור.
- 4) מצוות לאו להנות ניתנו.
- (א) מחלוקת רב יהודה ורבא.
 - (ב) הבדלים בין נהנה ללא נהנה.
 - (ג) כוונה הופכית, לשיר נבח נבוחי וכו'.
 - (ד) מודר הנאה מחבירו ושופר.
- 5) בל תוסיף.
- (א) הקושיה
 - (ב) בזמן ולא בזמן.
 - (ג) ההבדל בין לצאת ידי חובת המצווה ללעבור על המצווה.

שאלות נקודתיות.

- 1) נסדק לכמה חלקים מדובר? מה קשה על אחד הפירושים?
* מח' רש"י ותוס' וקושיית תוס' על רש"י מה בין זה לדיבק חלקי שופרות.
- 2) למה לפי תוס' צריך גם נסדק וגם דיבק?
3) מאיזה טעם נפסל שופר הדבוק מחלקי שופר?
* אינו נקרא שופר.
* אינו דרך העברה.
* אולי היו שניים שלושה שופרות.
- 4) מתי ניקב וסתמו כשר ומתי פסול? מה ההלכה לפי תוס'?
* בתחילה מבאר התוס', לשון המשנה אם מעכב התקיעה. מבאר התוס' לפני התיקון כי לאחר התיקון כל הקולות כשרים. ואם הסתימה מסייעת לקול זה נפסל מדין שופר אחד ולא שניים
* בסופו מבאר שמעכב היינו לאחר הסתימה, ובזה החילוק בין ת"ק לר"נ ביןבמינו לשלא במינו.
* התוס' מכריע להלכה שאם חזר על ידי מינו למה שהיה כשר אפילו אם היה הנקב מעכב התקיעה.
- 5) האם ישנה מגבלה במה מותר לסתום את הנקב?
6) מה הדין כאשר לא סתמו את הנקב?
* תוס'.
- 7) מדוע ציפהו בזהב מבפנים פסול?
* כי תוקע בזהב ולא בשופר.
- 8) שני פירושים להפכו, ודינם? סיבת הפסול?
* ככתונת, קיצר הרחב...לא דרך העברה.
- 9) דברי רבי יוחנן שנשתייר רובו, על מה מדבר?
* 2 דעות בגמרא אם על ר"נ וסתמו במינו כשר או על שלא במינו ופסול.
- 10) מה ההבדל העקרוני בין נסדק לאורכו לנסדק לרוחבו?
* האם הסדק צריך להיות על כולו – באורכו וברוחבו הרי הדבר יהיה תלוי אם נשאר שיעור תקיעה.
- 11) כיצד יתכן שהתוקע לתוך הבור ושני אנשים הקשיבו, אחד יצא ואחד לא?
* אחד בבור ואחד על הבור
* אחד כיוון אחד לא.
- 12) כיצד יתכן שהעובר מאחרי בית הכנסת ושמע קול שופר יוצא ידי חובה, הרי למדנו לגבי העומדים בעזרת נשים שישנה בעיה לצאת ידי חובה?
* השאלה שם היא על צירוף ולא על לצאת ידי חובה.
- 13) כיצד יתכנו אופנים לדון בשמיעת חציי תקיעות, ושיצא ידי חובה?
* כל הסוגיה של 1/2 תקיעה בבור ובזמן חייב – להסביר את ההבדל בין ההוא"א של הגמ' למסקנא לגבי התוקע בבור?
- 14) מנין אנו למדין מתי מתחיל זמן חיוב תקיעת שופר?
* יום תרועה.
- 15) מדוע לרבי יהודה אין תוקעין לכתחילה בשופר של עולה? מדוע בדיעבד יצא?

* איסור מעילה.

(16) כיצד יתכן שאדם יתקע בשופר של עולה לכתחילה?

* שתלשו לאחר זריקת דם.

(17) מה ההבדל בין שופר של שלמים לשל עולה?

* לפי הדעות שיצא בדיעבד.

(18) כצד יתכן שלא יצאו אפילו בדיעבד בשופר של עולה?

* מעילה במזיד.

(19) במה נחלקו רב יהודה ורבא?

* בדין דיעבד של שופר עולה או דין לכתחילה על פי שני הלשונות. ויסוד המחלוקת האם מצוות להנות ניתנו.

(20) מה ההבדל בין שופר של ע"ז לשופר של עיר הנידחת? הרי גם של ע"ז נשרף?

* כיתותי מכתת שיעורי.

* הדבר תלוי האם זה ע"ז של ישראל או של גוי שיש לה ביטול.

(21) אלו דברים יהיו נ"מ לגבי היסוד "מצוות לאו להנות ניתנו?"

* שופר של עולה, שלמים וע"ז, מודר הנאה מחבירו ומשופר. מזה מי חטאת מודר הנאה ממעיין.

(22) אם מצוות לאו להנות ניתנו מדוע למודר הנאה ממעיין יהיה אסור לטבול במעיין בקיץ?

(23) כיצד אדם יכול לאסור דבר מצווה הרי הוא משועבד לקיום המצווה?

* תוס'.

(24) מדוע צריך לחדש את הדין של מודר הנאה ממעיין, הרי כבר כתבנו מודר הנאה מאדם?

* משום שבאדם לא חשב על המצווה אבל מעיין הרי פירש להדיא?

(25) מתי העדר הכוונה אינה פוגעת ביצאה ידי חובה? מה החידוש בין תוקע לשיר לאכילת מצה?

* כפאו פרסים, תוקע לשיר?

* כאן אכל בעצם כאן אין זכרון תרועה.

(26) מהו התעסק? מדוע כאן אינו נחשב למתעסק?

* משום שנהנה.

(27) מדוע למ"ד מצוות אין צריכות כוונה מתעסק לא יצא? או לשאול, כיצד יתכן למ"ד שמצוות

אין צריכות כוונה שלא כיוון ולכן לא יצא.

* קורא להגיה.

(28) נבח נבוחי.

* רש"י ותוס'.

(29) מדוע רק למ"ד מצוות אין צריכות כוונה קשה מדין בל תוסיף?

* מכיוון שלמ"ד צריכות ברגע שהוא לא מכוון לא יוצא ואין כאן בל תוסיף.

(30) הגמרא מנסה להוכיח שעוברים בבל תוסיף אפילו שלא בזמנה. מהיכן? כיצד דוחה זאת

הגמרא?

* ברכת כהנים, מתנות שהתערבו.

* שנחשב לזמנו בגלל שאם מזדמן ציבור אחר...

(31) אם יש איסור בל תוסיף, כיצד עושים כל מיני חומרות? כיצד עושים מצוות דרבנן?

* תוד"ה מנא תמרא.

(32) מתי אין בל תוסיף?

* כשהוא לעצמו.

* חוץ לזמנו.

(33) הגמרא עושה חשבון של הוי מחשב שכר מצווה כנגד הפסדה, היכן?

* כשהוא נותן 4 עושה ועבר על בל תוסיף לא נתן עבר ולא עשה...

(34) הגמרא דנה האם עדיף להקשות ממשנה או מברייתא, למה? ומה הסיבה לשינוי כאן בסוגיה?

* ברייתא של ברכת כהנים ומשנה של 4 מתנות וכל הסוגיה.

(35) מה עושים בחו"ל בספק גלויות של שמיני של סוכות ופסח?

* תוס'.

(36) כיצד יתכן שני בני אדם שיקראו מגילה בלי כוונה להוציא את ראובן והאחד יוציא והשני לא?

* ש"ץ או על פי חד תנא.

(37) מדוע מובאת כאן הסוגיה של המשנה האחרונה?

* בגלל נושא הכוונה?

(38) עבד בתקיעת שופר מה הוא?

* ע"ע חייב, עבד כנעני דינו כאשה.

(39) מי אינו מוציא את מינו, ומי אינו מוציא את עצמו?

* טומטום, חצי עבד.

(40) על מי יש הו"א שפטורים מתקיעת שופר? מדוע?

* כהנים, להביא את הפסוקים.

(41) מהם "גואלים" מקדישים" עד עולם!

(42) מה ההבדל בין בתי ערי חומה לבין שאין להם חומה?

* הגאולה.

(43) מה יכול אדם שיצא ידי חובה להוציא ומה לא.